

MŪSŲ LIETUVA

NR 9 (1283) XXV. 1973 M. KOVO – MARÇO 1 D. 60 centavų
R. Juatindiba, 20 – Caixa Postal 4421 – São Paulo, ESP. Tel.: 273-03-38

Plačiajame Pasaulyje

IZRAELIS

Pasipiktinimo bangą sukėlė visame pasaulyje kai Izraelio kovos lėktuvai numušė Libijos komercinį lėktuvą su 113 keleivių, skrendantį per Sinajaus teritoriją, kurią žydai atėmė iš Egipto.

Libijos vyriausybė sako, jog lėktuvas blogam ore paklydęs ir netyčia

patekęs Izraelio teritorijon. Izraelis sako, kad jų lėktuvai ženklais reikalavę, kad lėktuvus nusileistu. Tam neklau-paleide dvi serijas kulkosvaidžio šūvių. Kai lėktuvo kapitonas ir to išpėjimo nepaklausęs, tada lakūnai lėktuvą numušę nes buvę įsitikine, kad jis čia supinėja labai svarbioje Izraelio fronto srityje.

ARABAI

Libija graso ko skaudžiausiai atker-vyti, numušdama Izraelio komercinius lėktuvus, kur tik juos pagaus skrendančius.

Egiptas bijo tokio Libijos kerštavi-mo nes tai gali iššaukti naują karą nužkurto labiausiai nukentėsiąs Egiptas.

SUTINKA ATLYGINTI

Izraelio vyriausybė iš pradžių nesu-tyko atlyginti žuvusių šeimoms. Dabar pakeitė savo nuomonę, žada atlyginti. Bet tas atlyginimas neturi reikšti, kad Izraelis prisipažįsta esąs kaltas už nu-mušimą lėktuvo.

Izraelio valdžios galva G. Meir nuskri-žo pas Niksoną tartis, kas daryti.

PRANCŪZIJA

Taikos derybos Š. Vietnamo su USA vyksta labai atsargiai ir esą labai neaišku, ar ilgai bus galima išlaikyti paliaubas.

KANADA

Kanados skirtas narys tarptautinei kontrolės komisijai prižiūrēt, kad Š ir F Vietnamas laikytųsi karo paliaubų ir liautųsi kovoje, gali būti atšauktas, jei tai komisijai nebus duotas autoritetas tvarkyt savo darbą, kai jai atrodo reika-linga. Dabar ji priklauso nuo keleto di-desnių „ponų“ ir todėl negalinti atlikti savo uždavinio. Tai pasakė Kanados už-sienio reikalų ministras Mitchell Sharp.

Š. VIETNAMAS

Komunistai uždelsė nelaisviais apsi-keitimą su amerikiečiais.

KAMBODIJA

Čia dar negalioja paliaubų sutartis. Todėl amerikiečiai smarkiai bombar-duoja komunistų pozicijas ir sandėlius.

SOV. RUSIJA

Pirmą kartą po karo Sov. Rusija pa-siskelbė, kiek plieno pagaminančios jos įmonės. Iki šiol tai buvo griežčiausiai sle-piama paslaptis. Jie sakosi, jog 1972 m. pasigaminę plieno daugiau už amerikie-čius. Tačiau plieno pramonės specialis-tai mano, jog Amerika ir dabar galėtų gamintis žymiai daugiau plieno už Ru-siją, bet to nedaro ekonimiškais sume-timais.

KAIP SOVIETIJA MAITINASI

Nors Rusijos žmonių maitinimasis per paskutinius 20 metų žymiai pagerė-jo, bet palyginant jį su amerikiečių mi-tyba, jis tebėra dar skurdus. Vidutinis amerikietis suvalgo per metus 130 kilų mėsos, Rusijoje tik apie 55 kilus, Čeko slovakijoje 76 ir Anglijoje 96.

GRAŽIAI PRAEJO MŪSŲ KONGRESAS

Keturias dienas užtrukęs, virš 70 svečių, daugiausiai jaunimo sutrau-kęs V. Pietų Amerikos Lietuvių kongresas pasibaigė.

Jis subūrė Lietuvą ir tautą my-linčiuosius, ir žilagalvį senelį, ir Lietuvos ėmeregėjusį jaunuolį-lę. Jis davė šimtus parašų po jauni-mo peticija, kuri bus įteikta Jun-tinių tautų generaliniam sekreto-riui K. Waldheim. Jis priėmė čia žemiau spaudinamą rezoliuciją, ku-ri bus įteikta visiems didiesiems

laikrasciams, radijui, vyriausybės nariams, diplomatom, Brazilijos vyskupams. Tegul ta rezoliucija ir negrąžins tučtuojau laisvę Lietuvai, bet ji neleis ramiai miegoti pasau-lio tautų ir jų vadų sažinėms.

Šiame puslapyje dedame garbin-gai pasirodžiusiam Nemunui ir Či-kagos Grandžiai savo padėką bei geriausius linkėjimus nepavargti ir nesitraukti iš savo taut. šokių rate-lių, o ko daugiau į juos pritraukti jaunimo.

RESOLUÇÃO DO V. CONGRESSO LITUANO DA AMÉRICA LATINA realizado na cidade de São Paulo – Bra-sil, no período de 22 a 25 de fevereiro de 1973.

„Nós, lituanos reunidos no V. CONGRES-SO LITUANO DA AMÉRICA LATINA representando colônias lituanas do Brasil, Ar-gentina, Uruguay, Colombia, Venezuela e re-presentantes dos Estados Unidos, analisa-mos novamente que o direito universalmen-te reconhecido de auto-determinação dos po-vos continua sendo negado para o povo litu-ano, hoje sob domínio da União Soviética.

Há 55 anos a nação lituana realizava seu desejo de ser independente, restabelecendo o Estado Lituano. Em 16 de fevereiro de 19-18, o Conselho Lituano como representante do povo declarou a restauração do Estado Lituano Independente, em bases democrá-ticas, com a cidade de Vilnius como sua Ca-pital, e o rompimento de grilhões que a amar-ravam a outros estados.

Reassegurando seus direitos soberanos aos quais nunca renunciou durante a sua lon-ga história, a nação lituana conduziu-se pe-los princípios de justiça e auto-determina-ção, bem como pelo mais importante de seus interesses, uma existência independen-te na comunidade das nações civilizadas.

A restauração da independência, declara-da pelo Conselho Lituano, foi confirmada pela Assembléia Constituinte livremente e-leita e reconhecida pela comunidade inter-nacional, com cujos membros a Lituânia mantém relações diplomáticas, cumprindo suas obrigações internacionais. A independên-cia da Lituânia foi reconhecida em 12 de jul-ho de 1920, e posteriormente fez vários acôr-dos suplementares, proibindo a utilização de força no relacionamento mútuo.

A Lituânia estava profundamente interes-sada na preservação da paz e ordem interna-cionais, na base da justiça, um procedimen-to que recebeu o apoio de toda a nação, in-spirado pela civilização lituana ancestral e pe-los ideais comuns da humanidade, pois ela continuou a progredir e alcançar grande ê-xito em todas as áreas de sua existência.

O desenvolvimento da Lituânia em liber-dade foi brutalmente interrompido pela Uni-ão Soviética que, seguindo seu acôrdo secre-to com o governo de Hitler rompeu os trata-dos e preceitos de Direito Internacional, uni-versalmente reconhecidos, através de sua in-

vestida na Lituânia em 15 de junho de 1940 com a subsequente ocupação do País e sua incorporação forçada na União Soviética.

O governo de ocupação soviético destru-iu o sistema estatal, social e econômico da Lituânia e estabeleceu a ditadura comunista caracterizada na sua fase inicial pela deporta-ção maciça e pelo genocídio, e atualmente pe-la abolição de todas as liberdades, pela nega-ção dos direitos humanos básicos e pela per-seguição às manifestações religiosas e naci-onais. Agressão idêntica foi perpetrada con-tra outros dois países bálticos: Estônia e Le-tônia.

O povo lituano jamais aceitou sua nova condição coercitivamente imposta pelos so-viéticos. A insurreição anti soviética de 22 de junho de 1941 e a resistência armada pro-longada e após-guerra, inédita na história das lutas contra a opressão soviética, deram teste-munho de sua determinação em repudiar os grilhões estrangeiros. Hoje, a opressão sovié-tica impede a nação lituana de proclamar sua rejeição ao domínio soviético. A luta pe-la liberdade da nação lituana adquiriu for-mas diferentes que estão recebendo a aten-ção mundial. Os últimos acontecimentos mais importantes foram:

1. Discurso do marinheiro Simas Kudirka contra o Tribunal da cidade de Vilnius que acabava de condenar a 10 anos de trabalhos forçados, pela tentativa de fuga de um navio russo: „Exijo independência para a Lituânia, sem um exército opressor, com di-reito a eleições livres”.

2. Suicídio no centro da cidade de Kau-nas do jovem estudante Romas Kalanta, ate-ando fogo às suas vestes, em protesto con-tra as forças ocupadoras, demandando liber-dade para a Lituânia. Seguiram-se na cidade de Kaunas três dias de verdadeira revolta do-minada pelas tropas paraquedistas vindas da parte asiática da URSS.

3. Envio simultâneo de 17.000 assinatu-ras de lituanos, no início de 1972 ao primei-ro Secretário do Partido Comunista, Leonid Brezhnev e ao secretário Geral da Nações U-nidas, Kurt Waldheim, protestando contra a falta de liberdade religiosa na Lituânia, ocu-pada pelos soviéticos.

Nós, lituanos livres reunidos no V. CON-GRESSO LITUANO DA AMÉRICA LATI-NA, na cidade de São Paulo, Brasil, somos fi-éis ao dever de proclamar as verdadeiras aspi-rações do povo lituano, e tendo o direito de

tesinsys 4 psl.

LIETUVIAI PASAULY

Los Angeles skautai savo stovyklavietėje San Fernando kalnuose šiais metais pastatė lietuvišką kryžių Romui Kalantai pagerbti.

Prof. Antanas Klimas dalyvavo antrąją Tarptautinėje fonologijos konferencijoje Vienoje.

Toronto baltiečių filatelistų ir numizmatikų ketvirtoji paroda ruošiamą 1973 kovo 17–18 dienomis.

Verutė Demereckaitė iš Winnipeg, Kanados, dalyvavo IV pasaulinėse luošūjų žaidynėse, kurios įvyko Heidelberge, Vokietijoje. Dalyvavo 44 valstybių žaidėjai, žiūrovų buvo 10.000. Jaunoji sportininkė paprastai judėdama kėdėje su ratukais, pasižymi plaukime ant nugaros, tenise, stalo keturiuose, yra laimėjusi visą eilę medalių.

Korporacija Neo-Lithuania, pasaulinė tautinės krypties akademinė organizacija, švenčia savo 50 metų sukaktį. Jaunieji Lietuvos universiteto studentai 1922 metais pasirinko šūkį „Pro Patria“

Detroite Lietuvių meno ansamblis „Dainava“ pastatė trijų veiksmų operetę „Sidabrinė diena“, kurios muzika – Broniaus Budriūno, libretas – Anatolijaus kairio. Dalyvavo 7 solistai ir 80 ansamblių.

Jonas Inčiūra, vienas 50 gabiųjų matematikos studentų Kanadoje, gavo 20.000 dol. stipendiją mokslams tęsti.

Buenos Aires buvo atidaryta naujai atremontuota SLA salė. Programą pravedė Leopoldas Stankevičius. Buvo meninė programa. Remontai kainavo 7 milijonai pezu.

Senelių židinys Buenos Aires padidintas keturiais kambariais. Per dvejus metus lietuvių kolonija parūpino dvejis namus po keturis butus seneliams priglausti.

Bendro Amerikos Lietuvių fondo metinis seimas, kuriame dalyvavo 86 atstovai, nutarė centrą perkelti iš New Yorko į Čikagą. Direktorių tarybos pirmininku išrinktas kun. V. Martinkus.

Prel. P. Juro įsteigtas Amerikos Lietuvių katalikų archyvas, esąs Putname, bus pavestas Lietuvių Katalikų mokslo akademijai. Numatoma pravesti vaju naujam pastatui.

Kun. Pranas Bulovas paskirtas naujuoju Maspetho (New Yorko mieste) lietuvių parapijos klebonu. Ilgametis klebonas prel. J. Balkūnas, turįs 70 metų, išėjo į pensiją.

Kultūros židinio fonduose New Yorko ke iš viso yra 422.000 dol. Tėvų pranciškonų rūpesčiu sutelkta statybos fonde 205.000 dol. o vienuolyno ir spaustuvės fonde 120.000 dol. Statybai dar reikalinga 300.000 dol. kurių pusę surinks New Yorko lietuviai, ketvirtadali

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo Chicagoje dalyviai ir svečiai. V. Noreikos

nelietuviai ir likusią dalį kitų sričių lietuvių.

Detroito Lietuvių Maldos dienoje už Lietuvą giedojo 94 choristai.

Detroite įvyko Lietuvių Kultūros ir tautodailės paroda, globojama Lietuvių Bendruomenės.

Urugvajaus lietuvių katalikų radijo valandėlė per pereitus metus surinko 181.450 pezu aukų programai išlaikyti. 1973 metais mėnesinis mokestis yra 15.000 pezu.

„Žinios“, Urugvajaus liet. Katalikų informacinis biuletėnis, leidžiamas kas sekmadienį, dalijamas veltui, bet per 1972 metus aukų jam leisti būta 54.030 pezu.

Vienuoliktame lietuvių inžinierių ir architektų suvažiavime Washingtone dalyvavo 220 asmenų. Sąjungai sukako 20 metų kaip tik 1972 metais.

Katalikiškų mokyklų sporto varžybose Clevelande pasirodė ir lietuviškos. Rūta Motiejūnaitė laimėjo pirmą vietą 220 jardų bėgime (29,8 sek), Dalia Miškinytė antrą vietą 75 ir 100 jardų. Danutė Vaitkutė pirmą vietą beisbolo metu (161 pėdą); Danutė Balčiūnaitė, pasižymėjo šuolyje.

Sausio 26 New Yorke įvyko Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto tarybos posėdis. Buvo peržvelgti paskutiniai protokolai, išklaudyta Vliko valdybos veiklos apžvalga, svarstyta Vliko seimo tarybai pavedimas ir kt.

Viceministras Juozas Audėnas tarybą painformavo apie paskutinių dviejų mėnesių valdybos veiklą. Pranešėjas pirmiausia priminė apie okup. Lietuvoje nesiliaujančią Bažnyčios persekiojimą, dėl kurios laisvės tauta atkakliai kovojanti. Tos kovos padariniai yra nuolatiniai kunigų teismai, žmonių, ypač moksleivių, persekiojimai ir pan. Gyventojai daug rizikuoja, rašydami pareiškimus, peticijas, skundus — ir viskas atsimuš, kaip žirniai į sieną. Pas-

Simas Kudirka nešioja cementą

Vliko tarybos posėdy parodytas autentiškas laiškas iš vergų stovyklos

Išleis R. Kalantos paveikslą

kutiniu metu buvo surinkta daug tos kovos dokumentų. Jau išleisti du dokumentų leidiniai, pavadinami Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Jie skelbiami Eltoje ir numatoma išleisti atskiru leidiniu anglų kalba.

Kreipsis į prezidentą

Valdyboje yra susikaupe daug reikalų, ir ji posėdžiauja kas savaitę. Kalėdų-Naujųjų Metų šventėms buvo išleistas visiems lietuviams sveikinimo žodis, Vasario Šešioliktos minėjimams paruoštas nutarimų projektas—pavyzdys, kurio paklausa esanti didelė. Valdyba smulkiai peržiūrėjusi seimo nutarimus ir ieškojo būdų jų įvykdymui. Vienas jų tai paruošimas etnografinių Lietuvos sienų studijos, o antras — išsiaiškinimas su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga dėl jos dalyvavimo Vlike.

Pranešėjas parodė autentišką laišką apie Simo Kudirkos gyvenimą sunkiųjų darbų vergų stovykloje Sibire. S. Kudirkos dienos darbo norma esanti kibiru išnešioti dvi tonas cemento, karučiu vežioti žvyrą ir smėlį. Visą dieną jis esąs maitinamas ta pačia sriuba, kurion įdedama 10 gramų aliejinių riebalų. Per mėnesį gaunąs 750 gramų cukraus. Kol Kudirka neiškalėsias penkerių metų, tol jam nebūsią leista priimti riebalų iš šalies. Valdyba tuo reikalu numatė kreiptis į JAV prezidentą. Taryba buvo painformuota apie valdybos nusistatymą, kaip Vasario 16-sios minėjimuose surinktosios aukos turėtų būti paskirtos tarp Vliko, Altos, ir JAV Bendruomenės.

Artinantis metinei sukakčiai (gegužės 14), kai Romas Kalanta Kaune paaukojo savo gyvybę dėl Lietuvos laisvės, valdyba yra nutarusi išleisti jo gerai paruoštą paveikslą, kuris turėtų būti matomas kiekvienos lietuvių šeimos namuose.

J. Audėną papildė vicepirmininkas Jurgis Valaitis apie Baltų Santalką, kuriai dabar vadovauja lietuviai — dr. J. Valiūnas, J. Valaitis ir A. Razgaitis. Pirmame Santalkos posėdyje, įvykusiame sausio 22, buvo apsvairstyta: a) Europos Saugumo konferencija, kurios paruošiamieji darbai vyksta Helsinkyje; Vlikas savo memorandumą jau pasiuntė, estai ir latviai ruošiasi pasiųsti; b) Baltų Informacijos Centro organais kaip jie gali paliesti okupuotąnizavimas; c) Studijuoti Sovietų Sągos užsimojimą „respublikų“ sienų numatomus keitimus ir sias Baltijos valstybes.

Visus iškeltuosius klausimus tarybos nariai išsamiai diskutavo. Seimo pavedimą tarybai „sudaryti komisiją, kuri nagrinėtų galimybes Vliką sudarančioms grupėms jungtis į stipresnius vienetus“, dėl užsitiesusių ilgų diskusijų, atidėjo kitam kartui.

Posėdžiui pirmininkavo Rima Čerkeliūnienė, socialdemokratų atstovė, sekretoriavo Juozas Pažemėnas, Vienybės Sąjūdžio atstovas. (E.)

JEI DAR NESUMOKĖJOT METINĖS SAVO PRENUMERATOS, MALONĖKIT TUOJAU UŽSIMOKĖTI! PINIGAI LABAI REIKALINGI LAIKRAŠČIUI LEISTI! AČIŲ.

KONGRESUI PRAĖJUS

Aplamai imant, V. PAL Kongresas praėjo gerai. Šį kartą tik bendrais bruožais apšvelgiame jo eigą, iškilnesnes akimirkas. Vėliau pasistengsim jį ir įvertinti.

Kai 19 valandą ketvirtadienio vakarą turėjo prasidėti atidarymo pamaldos, tai bažnyčioje buvo tik keletas senesnių moterėlių. Kunigai ėmė nuogastauti, jog teks laikyti mišias tuščiai bažnyčiai. Nutarė dar palaukti pusvalandį. Ir iš tiesų, per tą pusvalandį tiek priėjo „svietelio“, kad kaikam teko stovėti, nebebuvo vietos suoluose.

Pilnos bažnyčios giedamos tradicinės giesmės skambėjo galingai ir darniai. Gana daug priėmė ir švenčiausia, prašydami Jo palaimos kongreso darbams.

Pamokslininkas parodė, jog natūralios meilės nepakanka išlaikyti žmones ištikimus savo tautai. Natūrali tautos ir net tėvų meilė neatsispiria nei žavios kitatautės mergaitės, nei vaikinio meilei, nei atsispiria tikro, ar įsivaizduojamo patogesnio gyvenimo, pasisekimo tarp kitataučiu viliojimams. Tik sudievinata, sukristinta meilė pajėgia įveikti visas tautos ir tėvynės meilės kliūtis ir sunkenybes, nes ta yra atsakomybė ga meilė, jaučia turinti visų pirma mylėti savo artimiausius ir to paties kraujo brolius ir seses. Kvietė tos krikščioniškos artimo meilės dvasioje eiti į visus kongreso posėdžius, svarstyti, diskutuoti, ypač prisimenant, kad „meilė yra kantri maloninga, ...neitarinėja kitu, piktume...“

Bet velniūškis iškirto pamokslininkui šposą. Prie bažnyčios jis kieno tai rankomis išdalijo, ne Dievo, o savo „ŽODI“ kurs pasirodė toks suktas, šlykštus, pilnas įtarinėjimų ir neapykantos, kokį sugalvoti gali tikrai tamsybių kunigaikštis. Tai buvo bene vienintelis ne kultūringos dvasios prasiveržimas kongreso pačioje pradžioje. Kad tai buvo tamsos dvasios darbas, simboliškai patvirtino staiga užgesusi šviesa viename Zelinos rajone ir todėl suvėlinusi kongreso atidarymo posėdį kokių pusvalandžių..

Atidarymo posėdinį priėjo pilna salė. Buvo ir gražaus jaunimo.

Prelato P. Ragažinsko, kaip kongreso rengimo komiteto pirmininko, kalba buvo pavyzdinai trumpa. Kitų kalbų sveikinimų pagrindinės mintys kartojo si ir ilgainiui tapo nuobodokos. Prisidėjo vėlyvas laikas, kad meninei progai daliai salė buvo gerokai ištuštėjusi. Gal tik trečdalis ištvėrė iki galo.

Dėl laiko stokos teko sutrumpinti meninę dalį. Nebepasirodė Nemumas, kaip buvo pramatyta.

Choras sudainavo nuotaikingai keletą dainų. Klausytojams itin patiko Partizanų daina ir moterų choro „Nemunėli“.

Kitų dviejų dienų sekcijų posėdžių darbai aprašyti kituose šio numerio puslapiuose, kas čia dar neaprašyta bus kituose M.L. numeriuose. Sekcijų posėdžiuose dalyvavusių gausumu negalima pasidžiaugti. Gausiau dalyvavo užsieniečiai svečiai už vietinius.

Kongreso iškilumas savo viršūnę pasiekė šeštadienio vakarą užbaigiamajame posėdyje ir Vasario 16-os minėjime japonų kultūros rūmų didžiojoje salėje.

Vasario paminėjimo aktas nebūt buvęs per ilgas, jei visa programa būtų buvusi pradėta 19.30 val., kaip buvo skelbta laikraštyje. Bet suvėlinta valanda ir 15 minučių tai nusitęsė iki vidurnakčio. Prof. Nadolskis neilgai tekalbėjo, bet kilniai, krikščioniškai ir patriotiškai. Svečias iš Amerikos P.L. Bendruomenės pirmininko atstovas dras Nasvytis irgi ne per ilgas; kalba kupina vilčių, nors taip pat atvira esamam dideliame tautai pavojui.

Didelė atrakcija, be abejo, buvo iš Čikagos atskridusi taut. šokių grupė

GRANDIS. Kai ji šoko, tai salė žiūrėjo kvapą užtraukus, tik įdomesnėse figurose prapliupdama smarkiomis katumėmis. Bet kai po jos šokių paskelbta pertrauka, tai daug žiurovų išvyko namo, nes bijojo vėliau autobusų nebegausti. Nemunėli šokti ir chorams dainuoti teko gal tik kokiame trečdaliui publikos.

Nors kitą kartą teks daugiau apie tai rašyti, bet jau dabar norisi pabrėžti, kad palyginus mūsų Nemuną su Grandis — mūsų džiaugsmui ir pasididžiavimui, pasirodė, jog Nemunas šoka gerai, net labai gerai, kaip pasakė p. Irena Smieliauskienė taut. šokių mokytoja ir prietyrasi Grandies vadovė. Žinoma, Grandis šoko gražiau. Bet jei tik Nemunas rimtai ir nuoširdžiai padirbės metelius taip, kaip iki šiol, jis galės Grandies lygio pasiekti. Yra geru šokėjų (išskyrus vieną ar du), o kas svarbiausia, Jonas Lukoševičius pasirodė didelio sugebėjimo mokytojas. Bravo! Sekmės ir toliau! Nemunas yra vertas visokeriopos mūsų kolonijos paramos.

Sekmadienį uždaromosios kongreso mišios irgi buvo ne tik iškilmingos gražia jaunimo, vyrų ir kunigų eisena, ne tik nusisekusiu gražiu mišių giedojimu, bet ir trimis iš pavergtos tėvynės atgabentais priminimais.

Procesijoje buvo nešamas ir per mišias arti prie altoriaus laikomas nuo Linkuvos čia atgabentas, bedievių komunistų išniekintas Nukryžiuotasis Kristus, čia pagerbiamas nuoširdžia tikinčiųjų meile ir pagarba. Čia regėjome Lietuvos mergaičių austą šv. Kazimiero ir Nukryžiuoto Kristaus vėliavą, kurią prieš gerus metus nešė Ceikinius

MIELI BROLIAI IR SESĖS LIETUVIAI

Gavėnios laikas yra susiteikimo laikas. Ta proga mes susimąstome giliau ne tik apie savo dvasinį gyvenimą, bet ir apie mūsų tautos likimą. Mūsų brolių tėvynėje ir Rusijos gilumos tremtyje dvasinės kančios pasiekė tokio laipsnio, kad jie, nepaisydami jokių pavojų, savo žygiams už tikėjimo ir tautos laisvę, spjau dino pasauli. Jie kartu ir patriotizmo ir tikėjimo kaliniai. Pavegėjas stengiasi brutaliais būdais mūsų brolius surusinti, numoralinti, padaryti ateistais. Todėl mes, esantieji laisvame pasaulyje, turime teikti savo kenčiantiems tautiečiams visokeriopą paramą.

Visų pirma, mes reniame juos per Lietuvos Katalikų Religinę Šalpa, materialiu būdu. Tegul ši parama bus tęsiama ir toliau. Ji bus tiek vaisinga, kiek jūs patys prisidėsite. Be to, per laisvo pasaulio radio bangas turime ir toliau tęsti religinę doktriną ir informaciją Lietuvai apie laisvojo pasaulio religinį gyvenimą, o laisvajį pasaulį informuoti apie tikinčiųjų likimą Lietuvoje. Šioje visokeriojoje informacijoje dalyvauja pagal išgales ir L.K. Religinė Šalpa. Toliau, mes visi privalome melstis už mūsų pavergtųjų brolių religinę ir tautinę laisvę. Ir malda ir medžiaginei paramai yra geras visokis laikas, bet, į tai ypatingu būdu kviečiame Gavėnios metu.

Pagaliau, yra labai svarbus reikalas susirūpinti lietuvių jaunimo pašaukimais į kunigus ir vienuolius. Noroms nenoroms kyla klausimas, kas užims dabar dirbančiųjų lietuvių kunigų ir vienuolių vietas lietuvių tarpe? Kam atiteks Amerikoje, Argentinoje, Brazilijoje, Kanadoje ir kitur kunigų ir vienuolių sukurti ir išvystyti monumentalūs darbai, jeigu dabarti-

nis jaunimas nesusirūpins jų perimti į savo rankas?

Lietuvoje dvasinių pašaukimų nestinga. Tačiau ten komunistų vyriausybės nustatytas ribotas skaičius kandidatų į kunigus trukdo turėti reikiamą kunigų skaičių. Praeitais 1972 metais Lietuvoje mirė 16 kunigų, o naujų pašventintų tebuvo vos šeši. Kas papildys miršančius, invalidus? Jau ne pirmą kartą klausiamės jaunimą ir visus lietuvius, ką mes duo tume iš laisvo pasaulio Lietuvai bei kitiems kaimyniniams kraštams, jeigu šiandien ten grįžtu tikėjimo laisvę? Ar apie tai galvojame ir ar ruošiamės? Šiuo tikslu tuoj po karo buvo įsteigta Romoje Švento Kazimiero Kolegija, kuri savo laiku davė nemažą skaičių kunigų. Tačiau pastaruoju metu į ją atvyksta permažai dabar augančių lietuvių jaunuolių. O kunigų reikalas yra ne mažesnis dabar kaip buvo anksčiau.

Brangūs lietuvių, mes kviečiame jus visus, ypač šiuo Gavėnios metu, dažnai apie šiuos keliamus klausimus pagalvoti, į juos įsiamoninti, daugiau tarpusavyje tomis temomis kalbėti ir padaryti atitinkamas išvadas.

Mes kviečiame jus visus, kaip vienos šeimos vaikus, tiek pavieniai, tiek bendrai melstis, dirbti ir aukotis už Lietuvos tautos laisvę, jos kilnumą ir krikščioniškumą.

Mūsų meilė ir ištikimybė Dievui ir savo tautai tegul dega visų širdyse.

Vysk. Vincentas Brizgys

Vysk. Antanas Deksnys.

tikintis vaikinai ir aštuonios mergaitės. Lietuvos ir Brazilijos mergaičių rankos susitiko tu pačių tautišku juostų galuos, nors ir ne tuo pačiu metu. Trečiasis dalykas iš Lietuvos buvo mūsų ausis ir širdis žavia melodija džiuginusios, kun. Šukio Lietuvoje sukomponuotos mišios Marjos, Taikos Karalienės garbei. Nors mus skiria tūkstančiai kilometrų, mes jungėmės su savo tautos kamieniu tais trimis didžios Dievo ir tėvynės meilės ryšiais.

Vainikas prie Ipirangoje esančio Brazilijos nepriklausomybės paminklo ir šaunūs pietūs Dro Vinco Kudirkos namuos ir kieme užbaigė trijų dienų tautiečių pabendravinimą, tautinį atsigaivinimą. Kiek teko nugirsti, visa eilė asmenų pašakė kongresu patenkinta, nors jis ir nebuvo be trūkumų.

Dabar lauksim bei rengsimės viso pasaulio lietuvių jaunimo kongresui 1975 metais S. Paulyje, kurs turėtų būti dar išpūdingesnis.

KONKURSAS ROMANUI APIE VILNIŲ

1973-iais metais sukanka 650 metų nuo Vilniaus paskelbimo Lietuvos sostine. Ta proga Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos centro valdyba skelbia konkursą parašyti istoriniam romanui apie Vilnių ir jo kūrėjus su komentarais.

Geriausio romano autoriui skiriama tūkstanties ir penkių šimtų (1500 dol.) premija.

Tūkstanties dolerių (1000 dolerių) premijos mecenatai yra

Ona ir Valerijonas Simkai, o penkių šimtų (500 dol.) Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos centro valdyba.

Sąlygos: Romanas turi būti mašinėle rašytas su nemažiau 113.000 žodžių (tai vidutiniškai 350 puslapių knyga). Rankraščiai turi būti pasirašyti slapyvardžiu, kuris užrašomas ant pridėdamo voko, kuriame įdedamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, vardu, adresu ir telefono numeriu.

Premijuotina ir spausdintina romaną jury komisija nustato paprasta balsų dauguma. Dėl

nepremijuotinių romanų spausdinimo bus tariamasi su autoriais atskirai.

Jury komisiją sudaro: prof. dr. Juozas Jakštas, prof. dr. Justinas Pikūnas, profesorė Aldona Augustinavičienė, pedagogė Jūratė Pečiūrienė ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirm. Kazys Veikutis. Rankraščius siųsti iki 1973 m. spalio 1 d. adresu: Kazys Veikutis, 8934 Milner St., Detroit, Mich. 48213.

Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos centro valdyba

Petras Pakalnis

DEVYNIŲ PUNKTŲ SUTARTIS

Po ilgų ir varginančių derybų, užsiėmusių beveik 6 metus, Šiaurės Vietnamo ir JAV vyriausybės pasirašė sudėtiną 18 puslapių taikos sutartį; ją galima sutraukti į devynius punktus. Štai kurie yra pagrindiniai jos nuostatai:

1 Visos šalys turi gerbti Vietnamo nepriklausomybę ir suverenumą, kaip jis buvo pripažintas 1954 m. Genuvos konferencijoje.

2 Nuo sausio mėnesio 27 dienos viename Vietnamo krašte turi įsigalėti karų paliaubos. Jos dar negalioja Laoso ir Kambodijos valstybėse. Visi ginčai dėl teritorijos turi būti išspręsti bendros komisijos, susidedančios iš Pietų Vietnamo ir Viet Kong (komunistų) atstovų. Pasirašius sutartį, JAV vyriausybė turės atitraukti savo kariuomenę iš Pietų Vietnamo ir nuginkluoti visas ten esančias kariuomenės bazes. Joks kariuomenės dalinys negalės įeiti į Pietų Vietnamą ir nebus galima ten padidinti ginklų skaičių.

3 Pasirašius sutartį, abi pusės (JAV ir Š. Vietnamas) turės pateikti belaisvių sąrašą ir 60 dienų bėgyje turės paleisti juos iš savo krašto. Abi pusės padės viena kitai surasti kovose dingusius karius ir žuvusių karių kapus.

4 Pietų Vietnamo gyventojams pripažįstama teisė spręsti savo ateitį. Pietų Vietnamo partijos (vyriausybė ir komunistai) turi steigti susitaikinimo komisiją, kuri organizuos būsimojus rinkimus, prižiūrimus tarptautinės komisijos. Susitaikinimo komisija turi spręsti visus klausimus vienbalsiai.

5 Demilitarizuotoji zona turi būti laikina demarkacijos linija. Pietų ir Šiaurės Vietnamo susijungimas į vieną valstybę turi būti išspręstas deryboms.

6 Karo paliaubas prižiūrės dvi komisijos keturių buvusių priešų (Pietų Vietnamo, JAV, Šiaurės Vietnamo ir Viet Kong) ir tarptautinė komisija, susidedanti iš Kanados, Vengrijos, Lenkijos ir Indonezijos atstovų.

Ji turės 1.160 narius ir tars lemiamą žodį pirmosios komisijos ginčuose. Praėjus 30 dienų po karo paliaubų, bus sušaukta tarptautinė 13 valstybių konferencija.

7. Laoso ir Kambodijos valstybės turi teisę spręsti jų pačių likimą ir pasiliks neutralios. Jokia valstybė neturi teisės laikyti jose karines bazes.

8. JAV vyriausybė padės atstatyti Šiaurės Vietnamą ir kitas Indokinijos valstybes (Laosą ir Kambodiją).

9. Visos pasirašiusios šalys prižada išpildyti šios sutarties nuostatus.

Vos tik sutartis buvo pasirašyta, Šiaurės Vietnamo atstovas pareiškė spaudai, kad Paryžiaus susitarimas yra Šiaurės Vietnamo pergalė. Kadangi JAV vyriausybė nėra tikra, ar Šiaurės Vietnamas yra nuoširdus ir pildys sutarties nuostatus, ji paliko savo galingą karinę aviaciją Thailandijoje ir Guam saloje bei karo laivyną netoli Vietnamo. Be to prižadėjusi atstatyti Šiaurės Vietnamą, ji turi priemonę paspausti jo vyriausybę, jei ji nesilaikytų pasirašytos sutarties.

Paryžiuje pasirašyta sutartis yra gera priemonė įvesti taiką tame krašte, kuris kovoja jau virš 20 metų. Silpniausias jos punktas yra tas, kad, sprendžiant ginčus dėl teritorijos, abi pusės turi priėti vienbalsio sprendimo. O kas įvyks, jei abiejų kovojusių partijų sprendimai bus nevieningi?

Sugrįžęs namo po Paryžiaus derybų, prezidento Niksono patarėjas, Dr. Henrikas Kissinger, pareiškė, kad Pietų Vietnamo vyriausybės karinės pajėgos gali atsisipirti, bet kuriam komunistų puolimui bent vienerius metus. Tuo tarpu komunistų puolimas nenumatomas, nes jų jėgos labai nukentėjusios nuo paskutinio JAV aviacijos bombardavimo. Paskutinėmis žiniomis buvusių priešų komisija (Pietų Vietnamo, JAV, Šiaurės Vietnamo ir Viet Kong) keturiuose Pietų Vietnamo miestuose jau prižiūri karo paliaubų vykdymą, o Šiaurės Vietnamo vyriausybė jau pateikė JAV karo belaisvių sąrašą. Tas sąrašas yra nepilnas ir JAV vyriausybė reikalauja, kad jis būtų papildytas tais belaisviais, kuriuos Šiaurės Vietnamo kariuomenė laiko Laose ir Kambodijoje. Iš savo pusės Pietų Vietnamo prezidentas Thieu pareiškė, kad nuo vasario 6 dienos pradės derybas su Šiaurės Vietnamo atstovais, kad pasirašytoji sutartis tikrai būtų išpildyta.

Abi iki šiol kovojusios pusės yra išsiskėmusios ir, esant gerai valiai, galės rasti išeitį. Reikia tikėtis, kad ir tarptautinė 13 valstybių konferencija, numatyta Paryžiaus sutartyje, atliks savo uždavinį.

V. PAL KONGRESO SEKCIJŲ DARBAI**RELIGINĖS SEKCIJOS POSĖDIS**

Posėdį pravedė T. A. Saulaitis S.J. pagal iš anksto Brazilijos Kunigų Vienybės nustatytą planą.

Apie lietuvių jaunimo įjungimą į papiljinį ir religinį gyvenimą pranešimą padarė Emantė Mikuckytė, studentė, šokių ansamblio „Nemunas“, literatūros būrelio ir Pasaulio lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos narė. Pagal jos stebėjimus ir jaunuolių apklausinėjimus, jaunimas, ypač lietuviškasis, nėra mišri, nes jos esančios neįdomios, nepatraukiančios jų širdies.

Viktoras, jaunuolis iš Argentinos: Jaunimas į lietuviškas mišias turi būti nuolat raginamas pritraukiamas. Kai Buenos Aires gyveno kun. Margis, tai jis buvo patrauklus. Jo laikomos mišios buvo vis kitokios, savotiškos, įdomios, Jis sukviestas jaunuolius arčiau altoriaus.

T. Giedrys, S.J. iš Urugvajaus išvada: Turi būti patrauklus kunigas, kad jaunimas eitų į lietuviškas pamaldas.

Kun. Šulcas patvirtino jo nuomonę: Didesnė kaltės dalis tenka patiemis kunigams. Lietuviai kunigai yra dideli tradencialistai, moko vaikus, jaunimą kaip juos mokė mamytė. Apie naujus būdus jie mažai nežino. Kiti – net ignorantai.

Prieštarauja kun. Šeškevičius: Kiti kunigai ir mokytojai per daug rūpinasi forma, išraiška. Svarbiausia turinys. Reikia jaunime išugdyti vidutinį ištikinimą, nusiteikimą. Jei to nebus tam patraukiam kunigui pasitraukus – jaunuolis nebeis bažnyčion. Naujoji kryptis taip daro, kaip įvairūs „Encontros, Cursilhos“ ir t.t.

Kun. Šulcas atsako:– Jaunimas nori ir turinio ir gražios formos, linksmumo patrauklumo. Ne pasenusio katekizmo būdo, ne tik formaliose religijos pamokose, bet ir visose progose. REikia ne tik kunigo žodžio, bet ir pasauliečio žodžio ir patrauklaus pavyzdžio.

Jaunimas mėgsta atsakomumą. Nori pats dalyvauti parengiant mišių reikmenis, o kiek labiau paūgėjęs pats sukurti ir mišių maldas, parinkti tekstus.

T. A. Saulaitis tai patvirtino savo pa tyrimais skautų ir kito jaunimo stovyklose, pravedant jaunimo mišias.

T. Šileika siūlo 1–2 kartu į mėnesį ruošti atskiras Jaunimo mišias. Vieną kartą per mėnesį duoti jiems prarasti bendrąsias mišias, kartu su jais nuvažiuoti į kitą priemiestį, vadovauti lietuviškoms mišioms.

Apibendrina T. Aug. Steigvila iš Argentinos: REikia ypatingai rūpintis religinio mokymo ir pamaldų patrauklumu. Patraukus, jau galima duoti ir solidaus stipresnio religinio maisto.

PAŠAUKIMAI

Apie pašaukimus daro pranešimą sesuo Julija, Šv. Mykolo Arkangelo gimnazijos direktorė. Visur maža pašaukimų į kunigus, vienuolius, seseles. Keturiuos lietuvių seselių kongregacijos dabar turi bene tik 6 naujokes. Pašaukimais turi susirūpinti šeima, mokykla ir visi dirbantieji su jaunimu. Labai svarbus dalykas vienuolių ir kunigų kilnus

pavyzdys. Nesutikimas, egoizmas jaunimą atstumia nuo pašaukimo.. Jaunimą patraukia matomas idealizmas, pasiaukojimas, meilė ir vienybė. Tas turi būti rodomas šeimoje, aplinkoje, kunigų ir vienuolių gyvenime.

T. Saulaitis:– Vienas pasaulietis lietuvis stebėjosi ir karčiai skundėsi, kaip lietuviai kunigai nesusitaria ir savitarpinė nelikviduoja Šv. Juozapo Bendruomenės ginčo su T. Saleziečiais.

LIET. KAT. VEIKLOS CENTRALIZAVIMAS

Kun. Steigvila papasakojo, kad Kunigų sekcijoje sudaryta komisija, rūpinantis sudaryti skraidančią talką. Tai būtų 2–3 kunigų ir pasauliečių grupelė, suburta iš turinčių gabumų ir patyrimo kuriai nors apaštalavimo sričiai: misijoms, darbui su jaunimu, šviesuoliais ir k. Jie nuvyktų kartu ar po vieną kurion nors kolonijon ir ten padedant vietos kunigui ir veikliesiems pasauliečiams, stengtųsi atnaujinti katalikiškąjį gyvenimą, suorganizuoti jaunimą ir t.t. Ta talka galėtų prarasti apaštalavimo 2-3 mėnesių vakarinius kursus. Tai suformuotų lietuvių katalikus veikėjus, kurie, jiems išvažiavus, tęstų darbą toliau.

Padiskutavus atrodė, kad tik vėliau būtų prasminga įsteigti ir P. Amerikos lietuvių kolonijose LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRIJOS sekcijas, ar Katalikų Federacija, kaip tai jau turinti Argentinos liet. kolonija. Tačiau ji neišvystanti stipresnės veiklos.

RELIGINĖ LIETUVOS BAŽNYČIOS ŠALPA

Pietų Amerikos lietuviams būtų labai sunku finansiškai įsijungti į organizuotą religinę šalpą, persekiojamos Bažnyčios Tėsinys 7 psl.

RESOLUÇÃO DO V. CONGRESSO

expressar a vontade do nosso povo, dirigimono ao mundo livre:–

CONDENAMOS a agressão soviética, um ato criminoso contra a Lituânia e a Comunidade internacional, exigindo que a União Soviética retire suas forças militares e administrativas da Lituânia, permitindo ao povo lituano governar-se livremente.

AGRADECAMOS às nações e governos amigos por sua recusa em reconhecer os resultados do crime internacional soviético contra a Lituânia e pedimos que as delegações das nações européias da Conferência de Cooperação e Segurança, de Helsinki não reconheçam a ocupação da Lituânia e dos países bálticos pela União Soviética.

DECLARAMOS que o povo lituano sempre lutou e continuará lutando para libertar-se da União Soviética, a fim de poder novamente exercer seus direitos soberanos no Estado Independente da Lituânia.

PEDIMOS à nação e ao governo brasileiro e a todos os governos do mundo livre, apoio para a justa causa da liberdade da Lituânia e para o direito de auto-determinação da nação lituana em retomar seu lugar devido na comunidade das nações livres.

JUSTIÇA PARA A LITUÂNIA – em nome da civilização, da consciência humana e de Deus.

PLENÁRIO DO V CONGRESSO LITUANO DA AMÉRICA LATINA

1323 VILNIUS 1973

VILNIUS - Capital da Lituânia

Os primeiros habitantes de Vilnius surgiram em 10.000 A.C. Primeira cidade em tamanho e cultura, religião e indústria. Foi mencionada pela primeira vez como capital nas cartas escritas pelo rei da Lituânia, Gediminas, em 1323.

Em 1944-1950 depois do extermínio dos judeus pelos nazistas e deportações dos lituanos para a Sibéria (pelos

soviéticos) a população de Vilnius era de 144.000 habitantes, subindo em 1971 para 350.000.

A cidade de Vilnius está situada na confluência dos rios Neris e Vilnele. Aqui foi proclamada a Independência da república moderna da Lituânia em 16-2-1918.

Vilnius também é a única cidade da Lituânia sob o regime soviético, onde os soviéticos dão plena liberdade para os turistas.

Ketvirto skyriaus mokiniai aiškina:

Kam naudinga šluota?

Šluota yra geriausias daiktas pasaulyje. Su ja gali kasti, dažyti daiktus, gali šaudyti ir gali grėbti. Gali iššluoti namą su šluota. Gali nupiauti gabalą šluotos ir mesti į mergaites. Gali daužyti peles su šluota. Gali išsigelbėti su šluota.

S. Janušas

Šluota gali nuvalyti lentą.

L. Alksninytė

Su šluota gali čiūžti ant ledo.

A. Česnavičiūtė

Su šluota galima nuvalyt dramblio dantis.

R. Dragūnevičiūtė

Šluotą galima vartot arkliui plauti.

K. Žukauskaitė

Su šluota galima užmušti negerą žmogų.

V. Reventaitė

Aš naudoju šluotą duše, kai nesurandu muilo.

N. Žadeikytė

JAUNYSTĖS AIDAS

LIEŽUVIO LAUŽYTOJAI

Paruošė ketvirto sk. mokiniai Sakyk greitai:

Žalias žiogas sėdėjo ant šalios žolės ir žiūrėjo į žalią, žibantį žiedą.

Geltona, graži gegutė giedojo garsią, gražią giesmelę.

L. Alksninytė

Vienas vaňagas vienoje vietoje vaikus vedžiojo — visiem vaikam vienas vaňagas viską valgydino.

A. Lukoševičius

Mano mama maišo makaronus miltų maiše.

K. Žukauskaitė

Piovė ponas pupą per pusę, vėjas pūtė tą pusę per parką

S. Janušas

Basa beždionė įbėgo į bananus.

A. Česnavičiūtė

VASARIO 16

O skambink per amžius vaikams Lietuvos

O Dia da Independência da Lituania é dia 16 de fevereiro, que comemora o esforço do povo que em 1918 resuscitou depois de 123 anos de ocupação czarista. O Conselho Nacional assinou a Proclamação da Independência na capital da Lituânia - Vilnius, e os voluntários da pátria surgiram para expulsar invasores de três países vizinhos.

1972

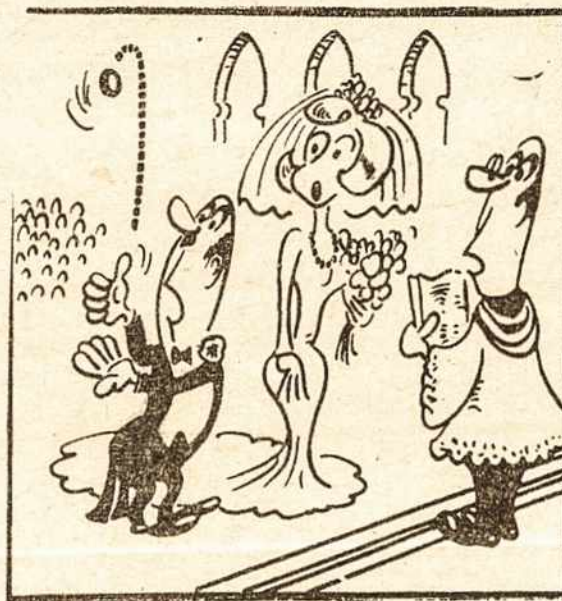
Durante 1972 todos os jornais de mundo falaram da Lituânia. As notícias davam conta de uma situação grave de numerosos incidentes, de trágicos acontecimentos, de heróicas revoltas.

Antes da Segunda Guerra Mundial a Lituânia tinha uma população de 4.050.00 habitantes, dos quais 85,5 p.c. católicos, que frequentavam 1202 igrejas e capelas, aos cuidados de 14 bispos 1636 sacerdotes, 1568 irmãos e irmãs.

Após a ocupação do país em 1940 pela União Soviética, o país teve um só bispo (1947-1955), em 1971 havia 809 sacerdotes, dos quais 124 impedidos de exercerem as atividades sacerdotais.

Entre 1960-1970 morreram 198 sacerdotes, se formaram só 92 novos, e isto não foi por falta de vocações, já que por ordem do governo foram fechados 3 dos 4 seminários existentes, sendo permitidos somente 25 alunos.

Em Vilnius, só 12 igrejas tiveram permissão de funcionar enquanto outras 26 igrejas e 16 capelas foram fechadas: a catedral de S. Estanislau, construída em 1387 pelo rei Jogaila foi transformada em galeria de arte, a igreja de S. João Batista (1387) - um depósito

de papel, S. Catarina-adega, S. Miguel Arcanjo (1594) - um salão para exposição de artigos sanitários, S. Casimiro foi transformada no museu de ateísmo.

A iniciativa de construir uma nova igreja em Klaipeda, custou ao pároco L. Pavilionis 8 anos de prisão.

Entre 1945 e 1962 foram traduzidos 235 livros ateístas com um total de 1.154.000 exemplares. Tudo isto enquanto as revistas e jornais católicos foram silenciados desde os primeiros dias da ocupação.

Ficava um último reduto: o ensino religioso na família e os limitados sermões aos domingos.

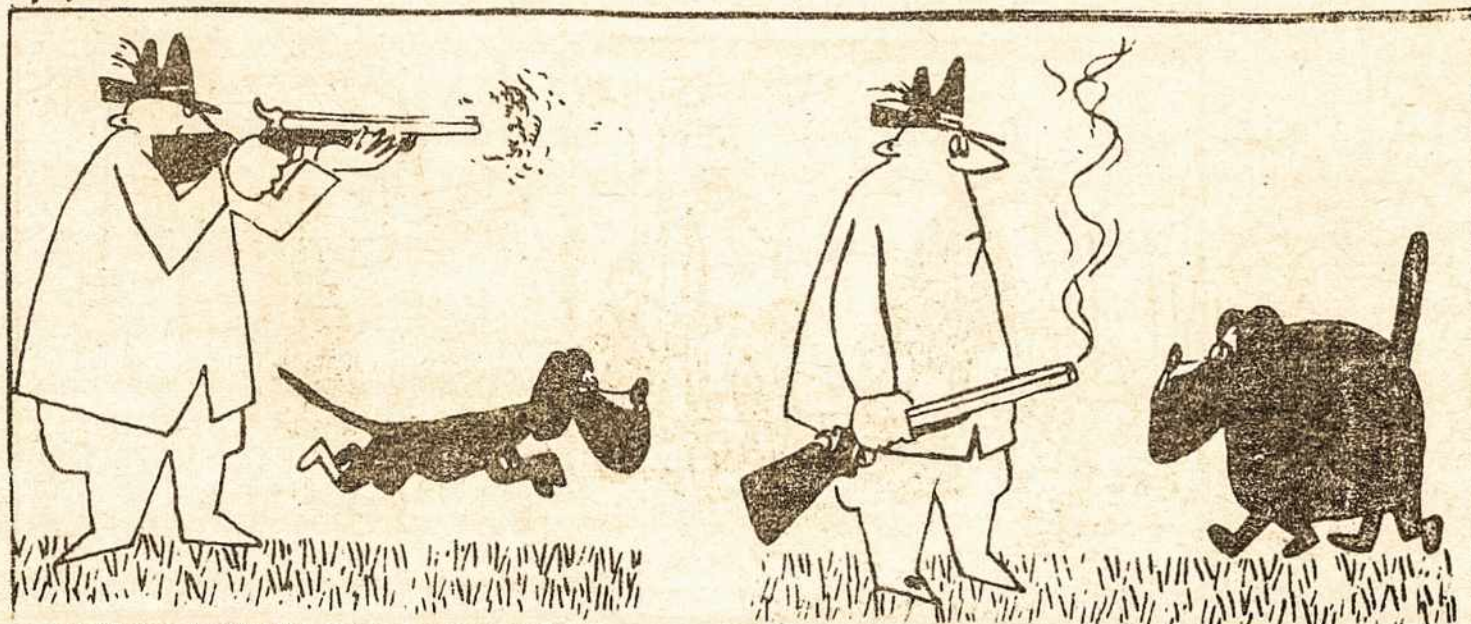
Em julho de 1970 o Pe. A. Seskevicius foi condenado a um ano de prisão

por haver ensinado o catecismo às crianças, assim como o pe. Zdebskis em novembro de 1971, o Pe. P. Bubnys, a leiga O. Paskeviciute, a organista C. Ceponytė e outros.

A tensão alcançou tal ponto que, mesmo conscientes do perigo que iriam enfrentar, entre dezembro de 1971 e Janeiro de 1972, 17.054 lituanos assinaram uma petição para acabar com a perseguição religiosa na Lituânia ocupada. Uma cópia foi enviada ao ONU.

O fato é que na Lituânia existe uma „liberdade de religião” só de palavras, para „uso externo” ou exportação, e outra liberdade de religião viva só na lembrança dos lituanos que a conheceram antes da ocupação soviética.

MEDŽIO KLĖ

Nebijok! Kitą kartą pataikysiu į zuikį...

PRISIMINKIME ŠIOS VAŠAROS STOVYKLAS IR PADAINUOKIME!

Nusileido susimąšiusi, rimta, mūsų jaunos džiaugiasi visa gamta.

Klausė pas tą pilką kaip, kaip

čiulbuonėlis sėja?

Pasisėjau žalią bus dar, dar dar ne tavo valioj man, man,

Pamatė pamatė

Ėjo tuo kelaičiu, dejo ant

tekejo, ravejo...

Išbėgs, išbėgs iš miško. Ta lapė tą tas zuikis tą ta katė tą ta pelė tą tas grūdas per pusę žalių.

Palankėj, palankėj, ten jaunas

LIETUVOS HIMNAS

Lietuva, tėvyne mūsų,
Tu didvyrių žemė,
Iš praeities tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Tegul tavo vaikai eina

Vien takais dorybės,

Tegul dirba tavo naudai
Ir žmonių gėrybei.

Tegul saulė Lietuvos
Tamsumus pašalina,
Ir šviesa ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi!

HINO NACIONAL LITUANO

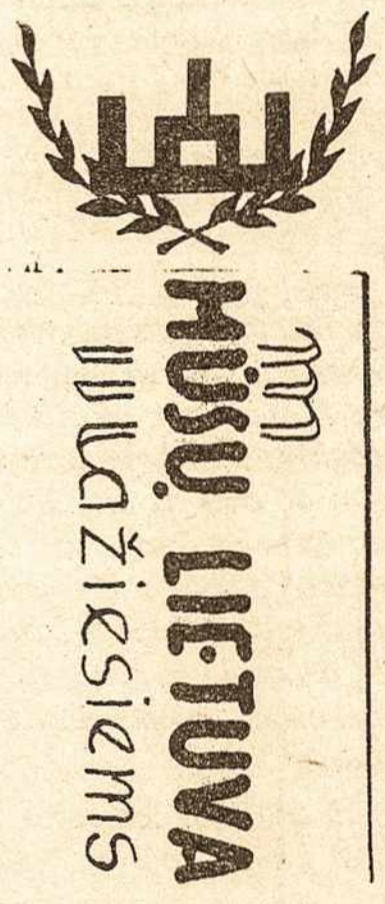
Oh. Lituânia, Pátria nossa
Terra de heróis,
O passado que dá forças
Para os filhos teus.

Que teus filhos sempre sigam
A senda das virtudes;
No trabalho que prossigam
Em prol do bem de todos.

Que o sol da Lituânia
Dissipe as trevas;
Que a luz e a justiça
Guie os nossos passos.

O amor da Lituânia
Que vibre em nossos corações:
Em seu nome que floresça
A concórdia e a união.

SKAUTŲ AIDAS

— Ei, Milanai, persistengei!

KUNIGŲ SEKCIJA

Posėdyje dalyvavo 14 kunigų iš 7 kraštu.

Posėdžio pirmininku išrinktas kun. Pranas Gavėnas, sekretorius kun. Petras Daugintis, S.J.

Kun. Gavėnas pranešė, kad Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybės vardu yra pasiūstas sveikinimas Melbourne Tarptaut. Eucharistiniam Kongresui, lietuvių sekcijai.

Jis pasiūlo priimti ir pasiūsti dvi rezoliucijas – vieną Šventajam Tėvui, prašant paskelbti Tarptautinę maldų dieną už Lietuvą, pareikšti savo nepasitenkinimą dėl Lietuvoje vykdomo katalikų persekiojimo ir imtis iniciatyvos pas kitų valstybių vyriausybes, kad jos protestuotų dėl sovietų vykdomo žmogaus teisių pažeidimo Lietuvoje.

2-ra rezoliucija panašaus turinio – Brazilijos vyskupų konferencijai. Abi rezoliucijos priimtos.

Visi pritarė kun. Šeškevičiaus minčiai kaip nors reaguoti, kad nebuvo paskirtas lietuvis kardinolas. Tai pavesta čia esančia Romoj gyvenančiam marijonu vicegenerolui kun. Viktorui Rimšeliui.

Lietuvių religinė muzika

Kun. Stasys Šileika referavo apie lietuvių religinę muziką ir lietuviškas giesmes, apie dabartinę padėtį ir galimybes. Visi užgria jo Zelinoje paruoštas naujas ir senas giesmės visiems žmonėms giedoti. Nuspresta bendradarbiauti su Š. Amerikos lietuviais toje srityje.

Kunigų tarpusavio bendravimas

Ilgiausiai svarstytas lietuvių kunigų tarpusavio bendradarbiavimo reikalas sielovados srityje, tai yra, ar reiktų ir kokios būtų galimybės pasikeisti vieno krašto kunigais su kito, pvz, misijoms, rekolekcijoms praveisti, ar suorganizuoti lietuvių katalikų jaunimą. Beveik visi pritarė. Sudaryta laikina komisija šiam bendradarbiavimo klausimui iš pagrindų apsvarstyti dar Kongreso metu, ir padaryti konkrečius pasiūlymus. Tuo pačiu gal būtų išspręstas klausimas, kaip persukti lietuvišką jaunimą tikra lietuviška, katalikiška, dvasia.

Kunigai pasisako dėl „ŽODŽIO“

Nutarta pareikšti viešą nepasitenkinimą dėl Kongreso atidarymo vakarą išdalinto biuletenio „ŽODIS“, išleisto Šv. Juozapo Bendruomenės Valdybos vardu.

Nesprendžiant biuletenyje iškeltų faktų tikrumo ar netikrumo, buvo nustebę netinkama biuletenio rašymo forma. Tokia forma nedaro garbės nei Švento Juozapo Bendruomenės Valdybai, nei, apskritai, katalikams ar džentelmenams.

Posėdyje dalyvavo ir šitą nepasitenkinimo pareiškimą vienbalsiai priėmė:

Kun. Viktoras Rimšelis, MIC (Italija) kun. Jonas Giedrys (Urugvajus) kun. A. Steigvila, MIC (Argentina) kun. Perkumas (Venecuela) kun. Sačdykas (Kolumbija) kun. Mikalauskas (JAV) kunigai Pupinis, Daugintis, Kidykas, Bruzikas, Gaidys, Šileika, Gavėnas ir Šeškevičius (Brazilija)

Kun. V. Rimšelio pranešimas

Kun. Rimšelis painformavo apie lieviams katalikams Lietuvoje susidaranti sunkumus dėl Vatikano sluogsnio-

se vedamos ekumenizmo ir su sovietais koegzistencijos politikos. Pasakojo ir apie lietuvių daromas pastangas tuos sunkumus sumažinti, ar jų išvengti.

ŠVIETIMO IR SPAUDOS SEKCIJA

Sekcijos pasitarime dalyvavo 11 asmenų. Pirmininkauja Alf. Petraitis, sekretoriauja kun. Petras DAUGINTIS, S.J.

M o k y k l o s

Alfonsas D. Petraitis paaiškino dalyviams S. Paulo mokyklose vartojama

„audio-visual“ metodą ir kaip jis palengvina ir pagreitina vaikų pažangą, mokantis lietuvių kalbą.

S p a u d a

A. Petraitis pasakojo apie „Mūsų Lietuvoje“ įvestą vaikų puslapį. Iki šiol didžiausią jo dalį užpildo patys vaikai, savo rašinėliais, pranešimais, piešiniais. Jo galvosūkių, kryžiažodžių taip sutvarkyti, kad vaikas išmokytų keletą naujų

lietuviškų žodžių. Tai domina vaikus. Jie tą puslapį mėgsta. Panašiai yra ir su jaunimo puslapiu. Tokiu būdu tikimasi įpratinti vaikus ir jaunuolius į lietuvišką spaudą.

T. Daugintis painformavo apie laikraštį „Mūsų Lietuva“. Jos spaudinama 680 egzempliorių. Išsilaiko dėka T. Bruziko turimų draugų, prenumeratorių ir garbės liedėjų, kurie suaukoja beveik tiek pat, kiek susimoka prenumeratoriai. Išgytos naujos spaudinimo mašinos „offsetas“ su Š. Amerikos lietuvių aukomis. Ypač gausiai paaukojo prelatas Juozas Karalius, lietuviškos spaudos didelis rėmėjas.

K. Steigvila papasakojo, kad „Laiko“ spaudinama 1.500 egzempliorių. Jis finansiskai dar išsiverčia. Bet mažėja. Po 10 metų gal nebebus pakankamai skaitytojų. Kadangi „Argentinos Lietuvių Balsas“ turi beveik tik žinias ir pletkus, kuriuos žmonės mėgsta, tai priverčia ir laiką dėti daugiau žinių žinelių.

Venezuelos Lietuvis išeina tik kelta kartu per metus. Kun. Perkumas siūlo leisti bendrą Pietų Amerikos laikraštį. Jis galėtų būti įdomesnis, vertingesnis.

Tačiau iš kitų dalyvių pasisakymų pažiškėjo, kad techniškai dėl įvairių priežasčių tai nebūtų įmanoma. Gal tik būtų galima išleisti kasmet P. Amerikos lietuvių kroniką, ar ką panašaus.

K N Y G O S

T. Daugintis painformavo, kad prie Brazilijos Lietuvių Bendruomenės sudaręs literatūros būrelis, M. Lietuvos redaktoriaus J. Kidyko skatinamas, pradėjo knygų platinimo vaju. Tėvai Jezuistai pasiėmė finansinę atsakomybę. 1972 metais parduota lietuviškų knygų už 1680 kruzeirų o plokštelių už 1230 kruz.. Tai pralenkė ir optimistiškiausias viltis.

Urugvajaus atstovas V. Dorelis papasakojo apie ten leidžiamą vieno lapo savaitinį biuletinį „Žinios“, kurį žmonės labai mėgsta. Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija išleidžia 3 - 5 kartus per metus informacijų lapą ispanų ir lietuvių kalba savo nariams ir kitų informacijai. Beto ji turi savaitinį radio pusvalandį ispanų kalba, bet su lietuviškom dainom, muzika ir žiniom, taikoma jaunimui ir urugvajiečiams. Dar yra ir lietuvių katalikų radio pusvalandis.

Vaikai mokomi lietuviškai ruošiant įvairius dažnus parengimus su dainom,

vaidinimėliais, eilėraščiais, šokiais. Yra vaikų besimokinančių lietuvių kalbos šeštadieniais.

A. Petraitis paminėjo Boletim Báltico Iki šio ėjo kas trys mėnesiai. Dabar pradės eiti kas mėnesį. Yra projektas jį praplėsti, pridėdant įvairių žinių ir literatūros gabalų.

RELIGINĖ LIETUVOS
BAŽNYČIOS ŠALPA.

nyčios Lietuvoje. Bet drauge melstis, suorganizuoti maldos dienas, paskleisti atitinkamą, informaciją ir praveisti vieną kitą rinkliavą per metus -- tai galima ir darytina.

ŠOKIŲ
AIKŠTĖN
ĖYGIUOJA
GRAKŠČIOS
ČIKAGIETĖS

KAI
ŠOKA,
KAI
SUKAS –
NEGALI
ATSIGĖRĖTI

M Ū S Ū L I E P A

Sako, smuikai kartais patys ima verkti,
sako, fleitos ima švilpauti, lyg paukščiai,
užčiaupti dėžėse, lyg narve.

Na, o mudu, inkilan įkelti
(jau visi langai pusiau primerkti
ir septynios durys užrakintos),
mudu tylim lygiam vakare.

Tiktai žiūrim įkypai pro langą,
lyg į kokį užjūrį keisčiausią,
lyg anapus mūsų ir dienos.

Aikštėje su raiteliu iš bronzos
mūsų draugė liepa taipgi tyli,
plaukus kvepiančius paleidus nakčiai,
taipgi žvelgia įkypai į mus.

Jai, deja, negalima eit gatvėm
nei virš mūsų stogo pažiūrėti,
— ar ne liepų šlama ten miškai?

Tik stovėti, tarsi milžiniškai puokštei,
tokiai puošniai, ir siūruojančiai, ir jaunai,
tik sūpuoti ir liūliuoti naktį,
mūsų tylandčias akis ramint.

VERGIJOS KRYŽKELIUOS

Stefanija Rūkienė

Išdraskytos šeimos

O tu, mėlynasis linelį. Kiek apie tave dainų sukūrta, kiek daug plonų drobelių iš tavęs išausta. Ir čia tremiamoji spėjo apsisukti ir melsvųjų linelių lauke pasišvaistyti. Greitai kraitinė skrynja prisipildė baltomis drobėmis, diminiais rankšluosčiais ir servetinėmis staltiesėmis, kurie mirgėjo raštų raštais, kaip margas mūsų dainos genelis.

Daug pas ją buvo piršlių, daug peršamųjų pasirodydavo, bet visi buvo ne prie širdies. Kartą ji susitiko Petrą Švalką, kuris jai buvo likimo lemtas. Vienas kitam patinka, kartu gyvenimo keliai subėga. Jie sukūrė laimingą šeimą ir gyveno tėvų ūkyje. Tačiau ar jie nusikalto mūsų krašto grobikams ir buvo žiauriai atplėšti nuo savo gimtųjų namų.

Dabar sėdi Elenutė kamputyje ant narų, ir per jos skruostus ritasi tyros ašaros, kaip paliktos tėviškės laukų rasa. Vyra enkavedistai išsišaukė iš vagono ir kažkur nusivedė. Ji dar norėjo jam įduoti pilko Lietuvos milo sermėgą, bet mūsų sargai neleido. Liko viena, tik su greitomis paruoštu rūbų maišeliu, ir su sielvarto spaudžiama širdimi važiuoja nežinon.

Abiems, nors ir svečiose ir nežinomose šalyse, būtų tikresnės dieneles. Dabar ji kenčia dvigubai: už save ir už vyrą. Visos moterys verkia kruvinomis ašaromis ir nesuranda atsakymo, kodėl atskyrė nuo šeimų vyrus ir ką su jais padarys.

Tokių išdraskytų šeimų mūsų ešelone šimtai, o likusių mažų našlaičių klyksmas sugraudentų ir kietčiausias širdis.

Nuolat serga verkia vaikai

Mūsų vagonė serga ir nuolat verkia vaikai. Raštikienė kaip imanydama juos ramina. Matyti, kad jie turi temperatūros, jų veidukai raudoni, jie viduriuoja. Greta sėdinti kaimynė atranda indelį su mėlynių uogiene. Ji pradeda vaikus gydyti ir jiems sako, kad nuo uogvičių bus geriau ir pilvuko neskaudės. Kai mūsų ekzekutoriai suimant liepė pasiimti šešiom savaitėm maisto, tai Elena Abaravičienė greitomis pasiėmė kelis indelius mėlynių. Dabar tos uogos atstoja vaistus ir mėlynės vaikų viduriavimus tikrai sulaukys.

Bet kurgi ta sovietiška medicinos priežiūra, apie kuria, okupavus mūsų kraštą, taip garsiai buvo šnekama. Kodėl dabar nepasirodo nė vienas gydytojas ir neaplanko sergančių vaikučių?

Bronė Pakulnienė, sukrėsta iki sielos gelmių, žiūri į vieną tašką, tyli, o ašaros plaukia upeliais. Jos vyrą išsišaukė ir nusivarė. Tai buvo padaryta taip greitai, kad nespėjo jam nei maisto, nei drabužių įduoti. Jų trys vaikučiai liko pas senele.

Vargšė senutė. Ir jai atėjūnai apkartino senatvės dienas. Ji lieja ašaras dėl savo vaikų likimo. Susirūpinusi žvelgia ateitin ir ieško būdų, kaip čia išsaugoti ir išauginti likusius našlaičius. Dingo ir jai rami senatvė ir prasidėjo vargo ir rūpesčių dienos.

O stotyse, pasityčiodami iš žmogaus plakatai šaukia: „Molodymvesdė u nas droga, starikam vesde u nas pačiot“ – „Jauniems visur pas mus atviras kelias, seniems visur pas mus pagarba“! Tai tau ir pagarba seneliams! Dabar daug Lietuvoje atsirado tokių senelių, kuriems išvežus tėvus, reikia auginti anūkelius. Daugeliui tetų ir dėdžių paliko brolių ir seserų vaikai. Buvo ir tokių atsitikimų, kad visai svetimi žmonės paėmė iš tremiamųjų vaikus, nes jie žinojo, kad tokiose trėmimo sąlygose vaikai neišliks gyvi.

Naujojoje Vilnioje mačiau, kaip iš vieno vagono, greičiausia, sesuo, pasiėmė kelių mėnesių vaikutį ir nūsinešė. Nors sargybinis matė, bet tylėjo. Tai didžiausia žmonių gyvenime tragedija. Vaikai netenka tėvų, tėvai visam gyvenimui praranda vaikus. Niekada tėvai nesuras tų vaikų kuriuos jie kelionėje pametė.

Liko vyro lagaminas

Aldona Pumputienė žiūrinėja vyro lagaminą ir suka galvą, kas yra viduje. Vyras nepriklausomybės laikais buvo nuovados viršininkas. Atleistas iš tarnybos jis jautė, kad nebus paliktas ramybėje, nes okupantai policiją laikė režimui pavojingais žmonėmis. Žmona pasakoja, kad vyras savo „kraitį“ buvo susikrovęs bent pora mėnesių prieš suėmimą. Kas tame lagamine buvo, tai ir žmona nežinojo. Jos vyrą iššaukė iš vagono ir nieko nedavė pasiimti. Iššoko jis iš vagono kaip stovi. Mačiau, dar kažką jis sargybiniams aiškino ir rankomis mosikavo, bet kareiviai jam pasakė, kad tuojau sugrįži ir savo daiktus rasi vietoje. Amžiams nuėjo ir negrįžo ir kartu nusinešė lagamino raktus. Vėliau Aldonai tas paliktas vyro lagaminas padėjo.

Ir tie šimtai senelių senukių ...

Aldona pakalba apie vyrą, bet daugiau susirūpinusi savo likimu. Ji nuolat skundžiasi, už ką ją veža. Šneka, kad žmona neturėtų būti atsakinga už vyro darbus.

Suėmė moteris ir vaikus ir iš namų kartu išvežė su vyraus. Sakytum, kad nenorėta šeimų ardyti, bet šeimas jau išardė Naujojoje Vilnioje. Išardė su didžiausia apgaule, nes tvirtino, kad vyrai tuojau grįš.

Važiuoja vaikai, kūdikiai ir jau nukaršę seneliai. Štai sėdi vagono kampelyje du senukai Bacerskiai. Jų prasikaltimas, kad turėjo aštuoniasdešimt ha. ūkį. Tokių senelių mūsų traukinyje yra šimtai, o į rytus visais ešelonais važiuoja tūkstančiai.

Šnekame, ką dabar galvoja didžiosios valstybės, kurios su Baltijos tautomis palaikė diplomatinis santykius ir jas buvo pripažinusios. Kodėl dabar mūsų kryžiuojamų tautų niekas neužtaria ir negelbsti nuo azijatu antplūdžio? Ar leis laisvasis pasaulis išnaikinti lietuvių, latvių ir estų tautas? Matyti, kad niekam mūsų likimas nerūpi. Tremtinių skausmas jau pavirto visos tautos skausmu, o tūkstančių lietuvių ašaros susiliejo į vieną upelį.

Veža ir buvusį Brazilijoje komunistų partietį Blaževičių su šeima ...

Vagonė su mumis važiuoja Gubavėlės Blaževičių šeima. Iš pat pirmųjų okupacijos dienų Zigmąs Blaževičius pritarė komunizmui ir jiems dirbo. Vyresnioji jo duktė Vanda tuojau įsirašė į komjaunimo organizaciją. Blaževičius nebuvo kvailas žmogus, nes matė platesnį pasaulį, buvo išemigravęs Brazilijon ir ten kelis metus vargo kavos plantacijose. Gal tas jį ir patvirtino komunizmo glėbin. Buvo mažžemis, ne buožė ir ne išnaudotojas. Bet jis dažnai viešai kartodavo: „Jei jau komunizmas, tai turi būti lietuviškas, o ne rusiškas“. Tas jo pasisakymas nepatiko rusams ir buvo išvežimo pagrindas. Rusai toleruoja ir augina tik maskolišką komunizmą. Jų tikslas išnaikinti visas mažąsias tautas ir jas suliedinti su rusais. Tai sena panslavizmo svajonė. Jie nori išnaikinti visus lietuviškai galvojančius ir savo kraštą mylinčius žmones. Dar daugiau. Jų ketinimas užkariauti visą pasaulį, įkurti žemėje komunistinį „rojų“ ir visų tautų žmones paversti vergais, kad riebiai galėtų maitintis partijos bosai ir jų klapčiukai. Tai pasidaro jau kelių aukštų vergija ir išnaudojimas. Dažnai giedama: „Kto byl nikiem, tot budet vsem“ – „Kas buvo nieks, tas bus viskuo“. Ar dar pasauliui neaiškūs komunizmo tikslai?

Visuomenės atmatos sugužėjo pas komunistus

Okupavus naujus kraštus, pas juos nueina visos visuomenės atmatos. Už pagalbą komunizmui jiems

leidžiama plėsti ir grobti svetimą turtą. Suimant mane, nors beveik nieko neturėjau, bet ir tai apiplėšė pasiėmė vyro žeminių palatų, kuris Sibire man būtų labai pravertęs, pasiėmė didelį puodą uogienės, kuris badaujant būtų tikras išganymas. Mano jau uždirbta algą ir tą nusuko – neišmokėjo.

Jaučiamės labai išvargę. Gelia visus kaulus, ir visiems skauda galvas. Galvojam visi kartu, galvojam kiekvienas atskirai, bet nieko neišgalvojam. Nerandam būdų padėti sunkiai sergantiems vaikams. Seneliai yra kantrūs, ir juos visai pamiršome.

Lenkas visus ramina ir dažnam moka surasti paguodos žodį. Jo nuo šeimos neatskyrė, ir jis vienintelis stipresnis vyras mūsų vagonė. Su juo važiuoja žmona, duktė ir sūnus. Gerai, kad jo vaikai jau paaugę jaunuoliai ir neverkia. Bet ir jis neišlaiko sergančių vaikučių dejavimų ir susiėmęs galvą pradeda nuolat kartoti: „Varvari, varvari“

Panašūs vaizdai ir kituose vagonuose. Mūsų traukinys labai ilgas, ir juo važiuoja daug tūkstančių žmonių raudonųjų vergijon.

GAUNAME LAIKRAŠTĮ

Traukinys sustojo kažkokioje mažoje stotelėje. Mus nustūmė ant šalutinių bėgių ir paliko. O traukiniai su kariuomene ir su ginklais vis kažkur skuba ir galvatrukščiais lekia. Sprendžiame, kad tai manevrai, o kartais dingteli galvon, kad gal ir karas. Jau kuris laikas, kai mes nežinome, kas dedasi pasaulyje.

Šalia mūsų ešelonu manevruoja karinis traukinys. Ant vagonų platformų pilna kariu. Kai kurie kariai stovi ir skaito laikraščius. Nužiūrėjau vieną kariu su laikraščiu ir pradėjau jį pro langelį sekti akimis. Priartinus jam prie mūsų vagono, paprasčiau laikraščio. Iškišau ranką pro langelį ir kareivėlis man padavė laikraštį. Gal ir jis buvo tremtinių sūnus, todėl suprato ir atjautė mūsų nedalia.

Tuoj pakilo didžiausias triukšmas. Mat, sargybiniai pastebėjo, kad kareivis kažką mums padavė. Tačiau gerai nepamatė į kuri vagoną. Laikraštį per rankas perdaviau toliau, ir jį gerai paslėpėm. Primygtinai klausinėja, ką mes gavome ir kur padėjome. Teisinamės, kad nieko negavome. Grašina, kad darys kratą ir vistiek suras. Atsakome, kad nieko nerasite. Tada nuėjo prie sekančio vagono. Ten pakamantinėjo, parėkavo ir nusiramino. O kareiviai vieni sėdi, kiti stovi ir nešypteli, lyg nieko nebūta.

Bus daugiau

POLITRUKO MALDA

„Tėv. Žib.“ 10272.

Raudonosios Armijos politrukas ant stalo pasistatė Stalino, Lenino, Kosyginą ir... Niksono nuotraukas. Užėjo pas jį kitas politrukas ir, pamatęs tuos paveikslus, pareiškė, esą vieni tvarkoj turėti tris paveikslus, bet kuriam galui Niksono nuotrauka? Pirmasis politrukas atsakė:

– Mat, į bažnyčią neinu. Į Dievą privalau netikėti, bet kasdien, pasižiūrėjęs į paveikslus, sukalbu „Tėve mūsų“...

– Tai ką bendro turi tos nuotraukos su „Tėve mūsų“? Įdomu, kaip tu į juos meldies?

– Buvo skelbiama, kad Stalinas visų tėvas, tai ir sakau „Tėve mūsų“; Leniną padarė šventuoju, tai ir tariau „kurs esi danguje“; Kosyginas mus valdo, tai ir sakau „tebūnie tavo valia“; o į Niksoną – „teateinie tavo karalystė“.

WASHINGTONAS. — James Lee, U.S. News & World Report (XI. 3) žurnalo vienas redaktorių, aprašo savo, kaip turisto, įspūdžius iš Sovietų Sąjungos. Pirmiausia jam krito į akis, kad rusai labai gauda dolerius ir kitokią vakarietišką valiutą. Doleriams medžioti įsteigtos Maskvoj ir kituose didesniuose centruose krautuvės, kur yra ir gerų prekių, bet jos prieinamos tik užsieniečiams ir tik už dolerius. Yra barų, naktinių klubų, restoranų, kur irgi rubliai nepriimami.

Juodojoj rinkoj paprastai už dolerį siūloma 2 rubliai, kai oficialus kursas už rublį 1.21 dol. Užklausti, kodėl jie nori pirkti dolerius, atsako, kad už tuos pinigų tik ir galima gauti geresnį radijo aparatą ar foto kamerą.

LAIMINGIAUSIA TURISTO VALANDA — GRĮŽIMAS IŠ RUSIJOS

Amerikiečio turisto įspūdžiai

Daug turistų

Turistus vilioja visi kraštai, vilioja ir rusai. Maskvoje, Leningrade ir Kijeve, turistams atidarytuose miestuose, pilna ne tik amerikiečių ir kanadiečių, bet ypač europiečių. Autorius matė autobusais atvažiuosius ekskursijų iš Vakarų Vokietijos, o kitais metais laukiama didelio antplūdžio japonų. Turistams priimti pradėti statyti viešbučiai. 1967 baigtas didelis, 3,000 kambarių viešbutis Maskvoje "Rosija". Viešbutis tačiau griozdiškos išvaizdos, neskoningas ir nepatogus. Yra keli restoranai, bet juos patekti reikia išeiti į gatvę ir ketvirtį mylios eiti aplinkui. Tiesioginio įėjimo iš vidaus nėra. Turistams skirtuose restoranuose maistas geras, ir jeigu žmogus nematyti, kaip yra kituose, vietos gyventojams skirtuose restoranuose, atrodyti, kad nieko ir netūksta, nei duonos, nei daržovių.

Gatvėse uniformuotų labai daug, daugiau nei galima matyti Vakaruose. Kariai atrodo tvarkingai aprenkti. Tai geriausiai atrodantis visuomenės luomas. Tik jie labai arogantiški turistų atžvilgiu ir nemandagūs net besišypsančiom amerikietėm merginoms, nors jau ne tokie kvaili, kaip po II pasaulinio karo sutikti Vokietijos žemėje.

Nėra Vakarų spaudos

Turistas greit pajunta, kad jis atskirtas nuo likusio pasaulio. Jokiam kioske ar viešbuty negausi užsienio laikraščio. Galima rasti tik anglų kalba jų pačių leidžiamą "The Moscow Star", labai menkos išvaizdos propagandinį biuletinį. Tai ir viskas. Negalima net atsivežti užsieninės spaudos. Muitininkai pirmiausia paklaūsia, ką veži, ir bet kokį spausdintą laikraštį ar žurnalą konfiskuoja ir čia pat, lyg pasityčiojimui, sunaikina. Vienas rusas vėliau pripažino, kad jie taip priversti daryti svarbiausia ne dėl to, kas ten parašyta, bet laikraštis ar žurnalas, patekęs į rusų rankas, dažniausiai turi spalvotų televizijos aparatų ar ištaigingų automobilių skelbimus, spalvotų fotogra-

fijų, o tie produktai iškalbingai kalba apie aukštą Vakarų techniką ir blogai veikia ruso įsitikinimą, jog pas juos viskas geriausia.

Butų trūkumas

Butų trūkumas amžinai neišsprendžiama problema, bet apie tai vidutinis pilietis nenori kalbėti. Atviriau išsikalbėjęs, kiekvienas pripažįsta, jog tai nedovanotinas apsileidimas, kad reikia vienam kambariui gyventi kelioms šeimoms, tik raminausi, kad gal naujoji pietiletkoj ir bus įvykdytas pažadas pastatyti 50 milijonų butų. Šiaip butų kainos yra žemos. Autorius sako, kad jis už viešbutį ir maistą sumokėjo tik pusę to, kas reikėtų mokėti New Yorke. Pigūs ir operos bilietai. Jis Bolšoj teatre už gerą bilietą mokėjęs 3 rublius (3.63 dol.), kai Metropolitan operoj reikėtų mokėti 17.50 dol.

Su privačiais piliečiais susitikti ir išsikalbėti sunku, nesudaromos sąlygos. Inturisto organizacija taip sutvarko dienotvarkę, kad atsiskirti beveik negalima ir susitikti su disidentais, pasikalbėti apie politiką nėra progos. Kiek lengviau buvo tik Kijeve su studentais, norėjusiais pirkti dolerius.

KOMPLIMENTAI

Alg. Baltakis

Jei kaklas grakštus
Ir skruostai išbale,
Mes moteriai sakom:
„Tu mano gulbele.“

Jeį glaustos, murkuoja,
Lipsni nematyti,
Mes moteriai sakom:
„Tu mano katyte.“

O jeigu darbšti ji
Be krašto, be galo
Mes moteriai sakom:
„Tu mano bitele.“

Jeį čiauškia, — žvirblelis,
Jeį čiulba, — lakštutė.
Tarsi pasamdyta
Epitetai budi.

O jeigu supykstam,
Jeį ūpas sugenda, —
Ir tasyk lengvai mes
Žodelį surandam.

Žirafomis virsta
Grakštuolės gulbės.
Bitelė — bobše,
Kuriam rūpi tik bulvės.

Matyt, ir katytės
Prasti reikalai,
Jeį sakom: „Na, ko
Lyg smala prisvilai.“

Jeį čiauškia: „Patauška.“
Dainuoja: „Ko bliaini.“
Ir karvės ir ožkos
Bandom atkeliauja.

Jaunimas visur toks pat

Tam pačiam Kijeve juodojoj rinkoj galima gauti senų ir padirbtų rusiškų ikonų, ir jas amerikiečiai labai perka. Rusų jaunimas nepaprastai mėgsta kramtomą gumą, dėl jos tiesiog visi pamišę. Oficiali propaganda apie gumą atsiliepia kaip išsigimusią, dekadentinę Vakarų madą, bet tie žodžiai neprilimpa.

Didžiųjų miestų gatvėse žmonių pilna, jie disciplinuoti ir tvarkingi, tik būdinga, kad nematysi besišypsančio veido, negirdėsi skardaus juoko. Toliau James Lee sako, kad jo grupė pripažino, kad pats geriausias momentas Rusijoje buvo grįžimas, kai jie skrido atgal ir pajuto, kad štai baigėsi policinės valstybės įkalinimas ir baimė. Net paskutinė kontrolė prieš išskrendant buvo automatu ginkluoto kareivio. Po visų patikrinimų jis dar kartą peržiūri pasą, vizą ir fotografiją.

Kai visa amerikiečių grupė nušleido Helsinky, pajuto, kad jie vėl laisvajam pasauly, sveikino vienas kitą ir negalėjo atsi-džiaugti sugrįžusia laime.

KNYGNEŠYS JURGIS BIELINIS (1846–1918)

Prieš 55 metus, pėsčias eidamas į Vilniaus konferenciją, kuri tikrai ruošėsi įvykdyti Lietuvos nepriklausomybės aktą, mirė Jurgis Bielinis, žymiausias knygnešys. Keturiasdešimt metų nešęs knygas, turbūt pusę visų užsienyje spausdintų ir pats išleides vienintelį laikraštį Lietuvoje spaudos draudimo laikais, buvo pasirinkęs šūki, „Nemirsiu, kol maskoliai iš Lietuvos neišeis“.

Bielinis ne tik pats platino knygas, bet organizavo knygnešius visoje Lietuvoje, net ir siusdamas knygų latgaliams Latvijoje, kur irgi spauda buvo draudžiama (jis buvo mokėsis Rygoje ir Mintaujoje, o kilęs iš Biržų apskrities). Platindamas knygas, jis tuo pačiu skatino ir Lietuvos nepriklausomybės mintį, kurią išreiškė savo aštuoniuose knygose (buvo baigęs pradžios mokyklą) ir straipsniuose, pradedant „Aušra“.

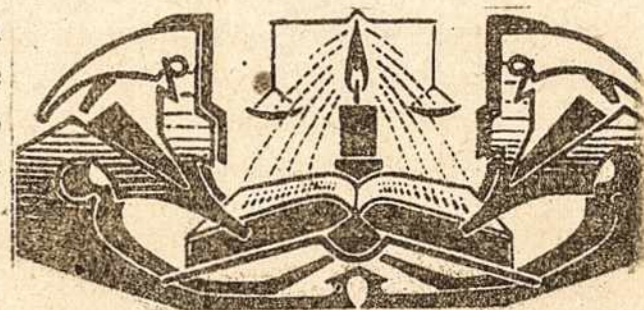
1926 metais išleistas rinkinys Knygnešiai I“ apibūdina tuos laikus: „Draudžiamos galdinės knygnešiai, šiaip knygų platintojai, tautiškos ir kitokios samonės žadintojai didelėje savo daugumoje buvo prasčiokai, bemoksliai, dažnokai net beraščiai. Tačiau buvo tai žmonės apsiskaite, arba šiaip saviškai susipratę; buvo tai savo rūšies liaudies šviesuomenė.“

Bielinis apie savo rašę 1912 metais. „1860 metais man, nors ir labai jaunas dar buvau, prisiejo lošti kortomis su Lietuvos didžiais lošikais“ (suprasti reikia, kovoti su caro valdininkais). Pats besimokydamas vakarais per 2–3 vakarus sudegindavo svara žvakių, ir nors turėjo jau 20 metų, Rygoje pradžios mokykloje sėdėjo kartu su vaikais.

Bielinių šeima apsiprato su nuolatine caro policijos kratomis, vaikai buvo pamokinti, ką atsakyti. O žmonės apie Bielinio nuotykius pasakoja idomių įvykių. Kartą netikėtai įėjo į susirinkimą, kurioje valdžios tarnautojas prisiekė Bielinį sugausiąs. Bielinis puolė ant kelių, kalbėjo maldas it ubagas, kad valdininkas dar jam numetė keletą pinigėlių, nežinodamas, kas tai per knygnešys.

Kitą kartą apsupo jo namus, nebebuvo kur pabėgti. Bielinis išmetė iš krosnies malkas, įlindo, o žmona krosnies duris apkrovė rusenanciais nuodėguoliais. Sveikatą prarado ypatingai, tada kai 1902 metais buvo suimtas, sargai nugarė, o pats naktį vienmarškinis ir basas bėgo per laukus ir dar 3 kilometrus upeliu, kol surado prieglobstį. Dažnai papirkdavo valdžios tarnautojus, bet ir turėdavo saugotis lietuvių ar latvių, kurie jį caro valdininkams išskųsdavo. Už jam pateiktus patarnavimus atsilygino knygomis — už nakvyne, pavežimą ir t.t.

Bielinis vienos knygos įvade rašo: „Tegu padeda Lietuvai tos maldos greičiau išsigydyti iš visų žaizdų, padarytu jai to karo. Tegu sveika žengia mūsų tautos tiesos keliais šviesesnėn ateitin“ Pasirašė: „Lietuvių tautos tarnas Jurgis Juozas“

ŠV. KAZIMIERAS

KVIEČIAME JUS Į METINIUS
ŠV. KAZIMIERO ATLAIDUS

Šį sekmadienį, kovo 4, lietuvių tikinčioji tauta mini savo karalaučio šv. Kazimiero metinę šventę.

Kadangi mūsų mielas šventasis yra ne tik visos Lietuvos, bet ir visų lietuvių asmenišką parapiją S. Paulyje Globėjas, tai dera mums tai ko iškilmingiau paminėti.

Lygiai 17 valandą prasidės šv. Mišios didžiojoje salėje. Giedos šv. Juozapo L.R. Katalikų Bendruomenės ir „Aušros“ chorai drauge, gražias lietuviškas mišias. Pamokslą pasakys svečias iš Argentinos kunigas Steigvila. Po mišių bus arbatėlė su atsineštais užkandžiais. Pabendrausim, padainuosim.

Ta dieną galima gauti visuotinius atlaidus, kas yra malonės stovyje ir priima Švenčiausią bei pasimeldžia už šv. Tėvo reikalus.

Parapijos kunigai lanko Jus daugelyje „bairų“, per ištikus metus. Tikrai derėtų nors šitos šventės proga atsilankyti į savo parapijos centro iškilmes.

KAIP PATS, PATI PRATURTINI SAVO DVASIA?

Kaip kūnas taip ir siela neauga gerai, netobulėja be tinkamo gero maisto. Sielos maistas yra tiesa. Tiesa yra Dievas. Jis nori praturtinti kiekvieną žmogų ir savo žodžiu ir savo Kūnu - Krauju.

Gavėnios metu visame pasaulyje dvasinės kultūros išsiilgusieji stengiasi labiau suartėti su Dievu. Tam labai padeda gavėnios rekolekcijos.

Šv. Kazimiero parapija praves tokias rekolekcijas per visus gavėnios sekmadienius. Rekolekcijų apeigos prasidės lygiai 17 valandą salėje, lietuvių labai pamėgtais gaudžiais verksmais. Kun. J. Kidykas, S.J. pasakys konferenciją kiekvienam šių dienų katalikui svarbiais gyvenimo ir tikėjimo klausimais. Bus progų ir klausimų klausimais, kuriuos bus atsakoma.

Rekolekcijomis pasinaudoti gali visi S. Paulo lietuviai.

„AUŠROS“ CHORO REPETICIJOS vėl vyks įprastu laiku, t.y. šeštadieniais, 20 valandą. Reikia pasirengti Didžiosios savaitės ir Velykų iškilnėms bei M. Lietuvos 25 metų sukakčiai paminėti.

LIETUVIS GYDYTOJAS

Dr. ANTANAS ŠIAULYS

Chirurgija, neurologija, klinika.

R. dos Trilhos, nr 1822
Mooca. Tel. 92-39-91

Kongreso metu daug svečių aplankė ML redakcija ir administraciją. Vieni užsisakė, kiti atnaujino prenumeratą, dar kiti norėjo susipažinti su redaktorium ir savo nuomonę pasakyti. Visiems apsilankiusiems – nuoširdus redakcijos ačiū, ačiū!

Du trečdaliai pasaulio neturi laisvės

NEW YORK. — New Yorko vad. „Freedom House“ paskelbė tyrinėjimo rezultatus, kiek kur pasaulyje žmonės naudojami laisve tikrąja to žodžio prasme. Iš dabar gyvenančių 3.3 milijonų žmonių du trečdaliai tokios laisvės neturi. Koks laisvės supratimo kriterijus? Pirmiausia — žodžio laisvė, vadinasi, kad galima be baimės kalbėti ir rašyti; paskui laisvė nuo baimės, kad gali bet kuriuo metu būti suimtas, ištremtas, perkeltas; laisvė nuo baimės, kad bus kankinamas ar kad bus suvaržytas politinis veikimas pagal žmogaus įsitikinimus, kada žmonės negali pasirinkti valdymosi formos.

Įdomu, kad Afrikoje pilnai žmogiška laisve naudojasi tik viena valstybė — Gambia. Vid. Rytuose tik dvi — Libanas ir Izraelis. Laisvę turi visa Vakarų Europa, Australija, Naujoji Zelandija, Indija, Japonija, eilė Pacifiko salų turinčių ir net neturinčių ar nenorinčių turėti nepriklausomybę, kaip pvz. Tahiti. Yra kelios šalys ir Lotynų Amerikoje, kurios tokia laisve naudojasi, įskaitant ir Čilę.

1.069 bil. gyventojų negali skystis laisvės trūkumu; 720 mil. pusiau laisvi ir 1.583 bil. gyventojų laisvės neturi. Į tą paskutinę kategoriją įeina Sov. Sąjungos, Kinijos ir kitų komunistinių kraštų gyventojai. Į laisvę žengia, bet dar jos nepasiekė tokie kraštai, kaip Argentina, Kuvaitas ir Pakistanas. Jaučiamas ta pačia kryptimi linkimas ir Pietų Afrikoje bei Egipte.

Yra ir kitokių reiškinių. Vis mažiau laisvės turi ir gali būti nelaisvomis Čilė, Dominikonų respublika, Filipinai, Pietų Vietnamas, Pietų Korėja.

Vaikai nemėgsta nei mokytis, nei dirbti. Pasitaiko ir pražilusiu vaikų.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Supūdė didžiausią derlių

Vienas sanpaulietis lietuvis gavo laiską iš savo gimnainčio Lietuvoje. Gaila, kad negalim pridėti čia jų vardų ir pavardžių. Jis rašo:

„Gerai, kad ši žiema yra šilta pas mus. Kai antrą kartą snigo, sniegas vos dengė žemę. Pajūryje didžiausias šaltis buvo tik 7 laipsniai, o šiaip jau temperatūra vis prie nulio glaudėsi, ar net kiek šilimos rodė.

Sprendžiant pagal žiemą, ateinantį bus bloga. Neduok Dieve, kokia buvo baisi praėjusi vasara. Iki vasaros vidurio kolūkiuose javai siūbavo it jūra, nesilaukė ant kojų. Visi sakė, kad šiais metais bus grūdų, kaip niekad.

Bet kai reikėjo nuimti derlių, tai ištasas dienas lijo. Javai paskendo vandenyje. Labai daug dirvų buvo apsemtų. Nei neprisiminė, kada būtų tiek liję. Niekaip nebegalėjom nupiauti derliaus. O kur ir nupiovė, tai buvo baisu matyti. Atrodė tartum kiaulės būtų viską išknisusios, ar kas javus išbraidęs. Taip baidosi širdis kad tik nebūtų tokia baisi ir ateinančioi vasara.

Daugybė žmonių atlaiduose

Tame pačiame laiške toliau rašoma:

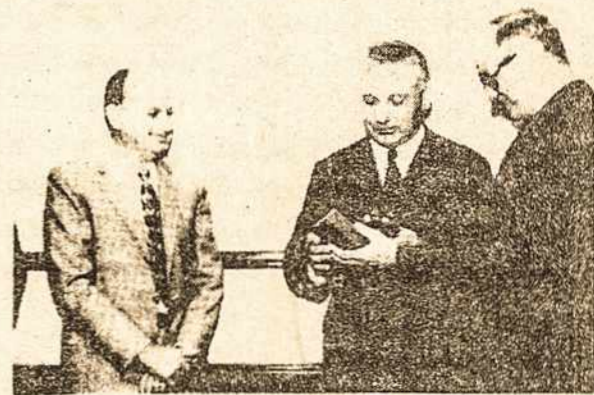
„Užpraėjusią vasarą buvom nuvažiavę į Šiluvos atlaidus. Labai gerai nuvažiavo klebonėlio mašina. Šiluvoje tokia daugybė žmonių, jog atrodė iš viso svieto suvažiavę. Kiek tų mašinelių (automobilių). Aš nebuvau dar matęs tokios daugybės žmonių. Jie siūbuoja it vilnys. Atrodo jau neišsilaukysi ant kojų.

Buvome užsukę ir į Tytuvėnus. Kokia graži bažnyčia — tiesiog pasaka.

Bet šią vasarą (1972 m.) važiuojant mums kažkaip nesisekė. Gavome ir išlipti ir pėsčiom eiti. Mano nesveika žmona žadėjo net atgal grįžti. Tačiau paėjus keletą kilometrų vėl paėmė mašiną.

Taip pat šią vasarą buvom nuvažiavę ir į (Žem.) Kalvariją. Ir ten vėl daugybė žmonių. Vieni nueina, kiti pareina; Vieni su trūbu orkestrėliu, kiti paprastai. Apėjome tuos kalnus tris kartus (Red. pastaba: Žem. Kalvarijoje yra 19 Kristaus kančios koplyčių, įvairiuose kalneliuose pastatyti. Eiti kalnus, ten reiškia apieti kryžiaus kelius). Sakėme, gal tai bus paskutinį kartą, gal sveikata daugiau nebeleis.

Vos peržengęs namų slenkstį gali žinot, ar čia gyvena kultūringas žmogus ar tam suolis. Pasidairyk, ar čia yra laikraščiai ir knygos. Laukiniai ju neskaito.

Šio M.L. numerio
GARBĖS LEIDĖJAI YRAJADVYGA IR ALGIRDAS
ŠUKIAI,

Neseniai atšventę sidabrinės savo vestuves.

Jiems nuoširdi padėka

M.L. Administracija

Praeitą šeštadienį Jadvyga ir Algirdas Šukiai atšventė 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, dalyvaudami šv. mišių aukoje, kurią aukėjo kun. Antanas Saulaitis, S.J.

Jie turi dukterį meno profesore gimnazijoje ir drauge studijuojančią pedagogiją Itaqueros universitete. Keletas jos tapytų paveikslų buvo išstatyta Baltų parodoje. Sūnus Vytautas dirba ir studijuoja S. Paulo universitete.

Pats Algirdas Šukys gruodžio mėnesį minėjo dar kitą sukaktį — 25 metus darbo General Motors fabrikuose. GM vadovybė (nuotraukoje iš kairės) įteikė dovanų aukso laikrodį.

Darbininkai Algirdą vadina Gilda. Savo sugebėjimais, ryžtu ar pasitobulimais dvidešimtyje lankytų kursų, jis iškilo iš eilinio mekaniko iki generalinio planuotojo šaldytuvų ir Opalos užraktų, precizinių ir kitokių dalių.

Visa pp. Šukių šeima mėgsta meną, kurio nemaža matyti jų namuose. Što André priemiestyje. Turi gražiai įrengtą vasarvietę Suarão pajūryje.

Šukių šeimos širdis yra datbščioji, rūpestingoji žmona p. Jadvyga, čia gimusi lietuvaitė.

Sveikiname Jadvygą ir Algirdą Šukius linkėdami dar daug laimingų vedybinio gyvenimo metų ir gausios Dievo palaimos.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

Po 30 kr.: Monika Kleizienė, Magdalena Jurgelevičienė. Ana Žiobas ir 25 kr. už 1972 metus; taip pat 25 kr. Aleksas Zvinakevičius už 1972 m.

Iš Argentinos Jonas Čikštas — 15 kr. Po 50 kr. Elena Buzikienė ir Elzbieta Vaičaitis; 150 Kr. Algirdas Šukas.

MŪSŪ
LIETUVANOSSA LITUANIA
Caixa Postal. 4421
01000 São Paulo, ESP*
Diretor Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: Jonas Bružikas

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kr.; Paskiro numerio kaina: 60 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straipsnių ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.